

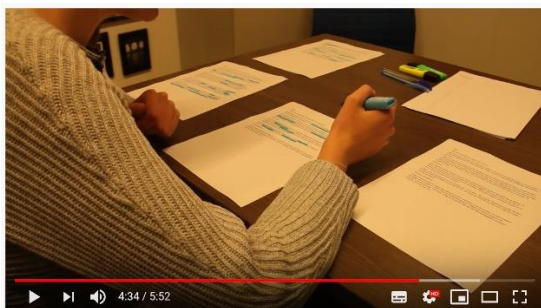
Appendix A

In deze bijlage geven we een gedetailleerde beschrijving van alle strategieën die aan de leerlingen werden aangeboden in les 2 tot en met 4 van de lessenreeks. De focus ligt op de strategieën die de voorbeeldleerlingen in de filmfragmenten gebruiken. In elke volgende les werkten zowel de voorbeeldleerlingen als de leerlingen in de klas in stappen verder aan één synthesesetaak en leerden ze een strategie voor een onderdeel van het totale syntheseproces.

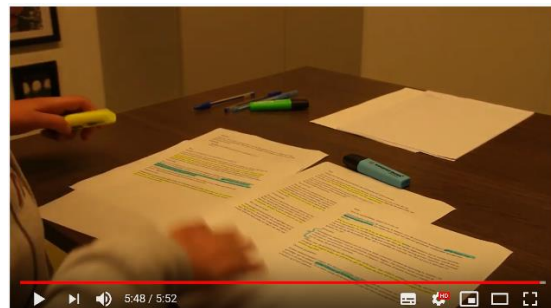
In les 2 keken de leerlingen naar een [filmfragment](#) (5:52 min.) waarin twee voorbeeldleerlingen met een verschillende schrijfroutines een synthesesetaak uitvoeren. De twee voorbeeldleerlingen, Puck en Renske, beginnen min of meer op dezelfde manier aan de opdracht: ze bestuderen de opdracht terwijl ze hardop nadenken. Figuur 1 laat echter zien dat ze, zodra ze de bronteksten gaan lezen, verschillende strategieën gebruiken: Puck analyseert de bronnen één voor één (lineair), terwijl Renske meteen op zoek gaat naar verbanden tussen de verschillende bronnen (gelijktijdig).

Figuur 1

Voorbeeldleerlingen demonstreren bronleesstrategieën in filmclip 1

Lineaire bronlezing - Puck

Gelijktijdig bronlezen - Renske

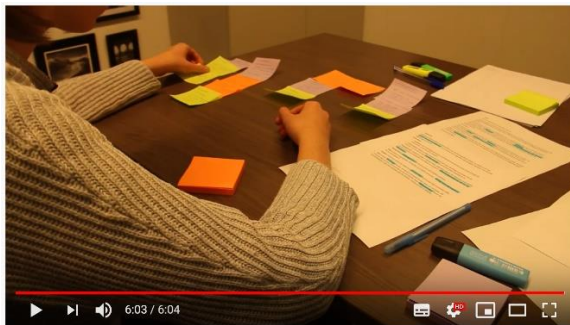
Na het bekijken en bespreken van het filmfragment, begonnen de leerlingen individueel aan een nieuwe synthesesetaak. De leerlingen kozen elk hun eigen aanpak (ontwerpregel 2) en besloten dus zelf of ze de bronteksten lineair of gelijktijdig wilden lezen.

In les 3 keken de leerlingen naar nog een [filmfragment](#) (6:04 min.) waarin dezelfde twee voorbeeldleerlingen broninformatie *groeperen en ordenen*. Figuur 2 laat zien dat ze opnieuw verschillende strategieën gebruiken: Puck schrijft de belangrijkste informatie uit elke bron op (in trefwoorden) op Post-it's, terwijl Renske meteen de informatie uit verschillende bronnen groepeer

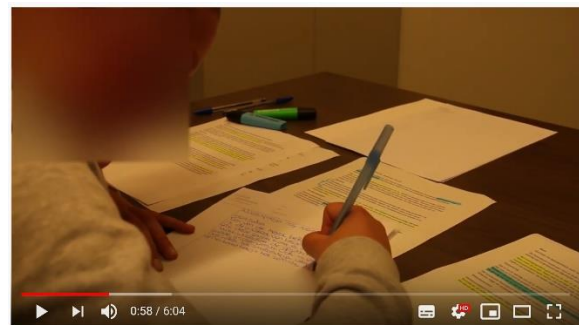
en opschrijft in lopende tekst. Ze schrijft de eerste versie van haar tekst met de hand, waarbij ze bijvoorbeeld oorzaken en gevolgen verbindt, terwijl Puck Post-it's groepeerd (met informatie over dezelfde subonderwerpen, mogelijk uit verschillende bronnen) en vervolgens de groepjes ordent: ze plakt de groepjes Post-it's op tafel in de volgorde waarin ze ze in haar tekst denkt te verwerken.

Figuur 2

Voorbeeldleerlingen demonstreren groeperingsstrategieën in filmfragment 2

Notities op Post-it's groeperen - Puck

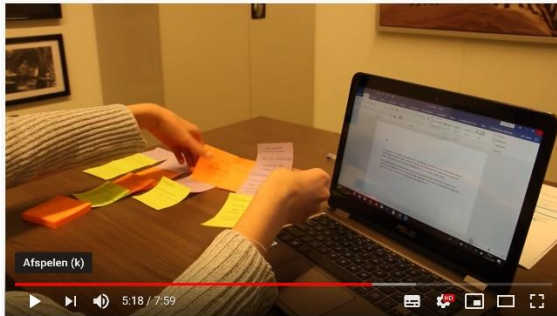
Broninformatie verbinden in eerste versie -
Renske

We lieten Renske haar eerste versie met de hand schrijven. In de volgende fase van het schrijfproces zet ze deze eerste versie om in een volledige tekst op de computer. We hebben voor deze stapsgewijze aanpak gekozen omdat 14-jarige studenten vaak niet geneigd zijn om hun eerste versie grondig te herzien. We vonden het ook belangrijk dat de vereiste inspanning voor beide strategieën vergelijkbaar was.

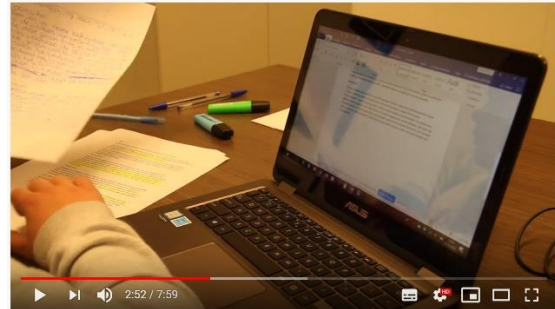
In les 4 keken de leerlingen naar het derde en laatste [filmfragment](#) (7:59 min.) waarin Puck en Renske de definitieve versie van hun synthesetekst op de computer schrijven. Figuur 3 laat zien dat Puck haar aantekeningen lineair uitwerkt, dat wil zeggen: ze volgt de ordening die ze heeft aangebracht in de groepjes Post-it's die ze naast haar computer heeft geplakt. Al schrijvend komt ze erachter dat haar ordening nog niet optimaal is. Vervolgens herschikt ze een groepje Post-it's, waarna ze de volgorde van haar gereorganiseerde notities volgt. Wanneer ze haar tekst herleest, verandert ze er nauwelijks iets aan en ze sluit af met het formuleren van een pakkende titel. Renske werkt non-lineair. Ze werkt een deel van haar handgeschreven eerste versie uit op de computer, maar tijdens het schrijven verandert ze verschillende dingen waarvan ze merkt dat die niet goed zijn geformuleerd. Vervolgens blijft ze in verschillende delen van de tekst schrijven: ze reviseert op verschillende plekken in haar tekst en voegt dingen toe aan haar verhaal.

Figuur 3

Voorbeeldleerlingen demonstreren schrijfstrategieën in filmclip 3

Ontwikkelen van gegroepeerde notities tot volledige tekst - Puck

Herschrijven eerste versie lopende tekst - Renske

Aan het einde van les 4 waren de syntheseseteksten van zowel de voorbeeldleerlingen als de leerlingen in de klas klaar.